

[opis]

Celem naszej monografii jest wypełnienie istniejącej na polskim rynku luki poprzez przedstawienie ogólnego zarysu zjawiska finansjalizacji, dotyczącego wszystkich zasobów środowiskowych – powietrza, wody i ziemi. Chcemy równocześnie podkreślić, że nasze opracowanie nie ma być kompleksowym i wyczerpującym kompendium wiedzy na temat finansjalizacji środowiska przyrodniczego. Nie opisujemy wszystkich jej form, nie analizujemy wszystkich, a nawet większości, odnotowanych na świecie przypadków destrukcji środowiska przyrodniczego wywołanych przez rosnące zaangażowanie i aktywność prywatnego kapitału. Chcemy raczej zasygnalizować polskiemu Czytelnikowi istnienie poważnego problemu, koncentrując się na przykładach sytuacji, których skala i wpływ są – naszym zdaniem – najbardziej destrukcyjne i brzemiennie w skutki. Tym samym próbujemy raczej nakreślić ogólne trendy, niż dokonywać systematycznego przeglądu wszelkich możliwych aspektów podjętej problematyki. Naszym pragnieniem jest również pobudzenie do refleksji nad długofalowymi konsekwencjami upowszechniania na świecie modelu kapitalizmu hiperfinansowego.

Zgodnie z założonym celem, praca składa się z trzech rozdziałów oraz zakończenia. W rozdziale pierwszym przybliżono teoretyczne podstawy zjawiska finansjalizacji życia społeczno-gospodarczego, ze szczególnym uwzględnieniem podejścia reprezentowanego przez ekonomię heterodoksyjną. Omówiono tu także różne spojrzenia na dominację sfery finansowej w obszarze środowiska przyrodniczego. Rozdział drugi poświęcono wybranym formom finansjalizacji środowiska. Znalazły się tu syntetyczne prezentacje sposobu funkcjonowania rynku handlu uprawnieniami do emisji CO₂, procederu wylesiania oraz grabieży ziemi, prywatyzacji sektora gospodarki wodno-kanalizacyjnej oraz ewolucji rynku obligacji katastrofalnych. Jak już wspomniano, nie uwzględniono tu wszystkich istniejących w przeszłości i obecnie form finansjalizacji sektora przyrodniczego, których liczba i różnorodność są na tyle duże, że wykraczają poza ramy opracowania stawiającego sobie za cel dostarczenie Czytelnikowi ogólnego oglądu sytuacji. W rozdziale trzecim uwagę skoncentrowano na konsekwencjach, jakie wspomniane w części drugiej formy finansjalizacji wywierają na sferę ekologiczną, ekonomiczną i społeczną. W zakończeniu z kolei dokonano podsumowania przeprowadzonej w pracy analizy. Zawarto w nim główne spostrzeżenia dotyczące badanej problematyki, zrekapitulowano negatywne konsekwencje finansjalizacji środowiska przyrodniczego jako całości oraz podjęto próbę określenia najważniejszych wyzwań wobec tego zjawiska.

[spis]

Rozdział 1

Istota finansjalizacji życia społeczno-gospodarczego

1.1. Pojęcie finansjalizacji

1.2. Perspektywa ekonomii heterodoksyjnej

1.3. Ekosystemy jako kategoria finansowa

Rozdział 2

Przejawy finansjalizacji środowiska przyrodniczego

2.1. Rynek handlu uprawnieniami do emisji CO₂

2.2. Wylesianie i degradacja lasów

2.3. Grabież ziemi

2.4. Prywatyzacja sektora gospodarki wodnej

2.5. Rynek obligacji katastrofalnych

Rozdział 3

Konsekwencje finansjalizacji zasobów przyrodniczych

3.1. Handel uprawnieniami do emisji w działalności podmiotów gospodarczych i realizacji

polityki klimatycznej

3.2. Urynkowienie zasobów leśnych a zmiany środowiskowe, ekonomiczne i społeczne

3.3. Rolnictwo i sektor żywnościowy w warunkach przejmowania kontroli nad ziemią

3.4. Prywatyzacja zasobów wody wobec równowagi ekosystemów i praw człowieka

3.5. Sekurytyzacja ryzyka ubezpieczeniowego a ochrona obszarów narażonych

na katastrofy naturalne

Zakończenie

Bibliografia

Spis rysunków i tabel

